

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Volilno gibanje.

Zadnji dnevi.

Še dva dneva — in bila se bo odločilna bitka. Na jedni strani bo stal kmet, na drugi strani bodo stali troti, stoletni sovražniki kmetkega stanu, ki so kmeta oglodali do kosti, in katere zdaj pretresa strah, da bi se kmet utrgal s farovške verige, na katero ga imajo priklenjenega kakor sužnja. V tem boju se gre za kmetko korist, za kmetko čast, in kdor v tem boju ne stoji na kmetki strani, ampak na strani žlindrovcev, je izdajalec svojega lastnega stanu.

Klerikalci so napeli vse sile, da zmagaajo. Duhovniki, ki imajo na dan 24 ur časa, begajo ljudstvo z vsakovrstnimi lažmi in sleparijami, kakor je že njih navada. Zlorablja se propovednica in spovednica, oskrunja se celo Najsvetejše, samo da bi zmagoale sleparstvo nad poštenjem.

V zadnji uri kliče mo vsem poštenim narodnjakom: Vsi na delo, vsi do zadnjega! Imejte vsaj toliko gorečnosti za pošteno našo stvar, kakor je imajo sovražniki za slabo. Agitirajte, kolikor morete! Vse je odvisno od dobre agitacije; če se krepko oprimmemo dela, je zmaga gotova!

Porabite zadnja dva dneva kar mo goče najbolje. Nobeno delo naj vas ne zadržuje, saj so volitve najvažnejše delo tega tedna. Zlasti je potrebno, da greste od volilca do volilca, da kontrolirate glasovnice, in da zagotovite, da pride vsak volilec zanesljivo na volišče.

Gre se za vsak poedin glas. Delajmo z vso odločnostjo in požrtvalnostjo za dobro našo stvar, saj se prav v teh zadnjih dneh odloči usoda volitev.

Kandidat Jaklič.

Klerikalci se strahovito trudijo, da bi izpodrinili delavnega in velezasluznega Višnikarja in na njegovo mesto posadili dobrepolskega konsumarja Jakliča. Ta človek pač ni vreden, da bi bil poslanec, saj je bil še pred kratkim obsojen na zapor, in sicer zaradi sleparije. Sramota bi bila za ves okraj, če bi postal Jaklič poslanec. Somišljeniki! Napnite vse sile, da se podere ta kandidat. Zlasti apeliramo na somišljenike v Velikih Laščah, v Ribnici in v Dolenji vasi, naj delajo za Višnikarja.

Shod v Žireh

izvršil se je včeraj za našo stranko sijajno, in vrli naši Žirovci pokazali so nam zopet, da so — Žirovci, ki morejo biti vzgledni premnogim drugim občinam. Shodu predsedoval je g. župan Kopač, govorila sta pa kandidat Božič in dr. Tavčar. Prvi zavračal je in pobijal ob glasnem pritjevanju volilcev, katerih se je bilo na Kamškovem dvorišču zbralo na stotine, klerikalna obrekovanja glede dež. kulturnega sveta, glede gledališča in nemške zveze, glede dež. zavarovalnice ter hudobno njemu podtaknjene izjave, da je nasprotnik krščanstva.

Drugi govornik dr. Tavčar je pa v poljudni in zelo zabavni obliki šibal klerikalno sleparstvo, da je vera v nevarnosti, ter apeloval na volilce, naj se nikar ne dajo zavesti novemu kaplanu, marveč naj oddajo soglasno svoje glasove našemu

kandidatu Božiču, kar je in bode pač njim samim v korist, kajti naprednaronodna stranka poznala bode posled samo svoje volilce in v deželni zboru »dajala bode liberalcem groš, klerikalcem pa knof«. Govornika bila sta zelo živahno aklamovana in Božičeva kandidatura navdušeno sprejeta.

Shod v Radovljici.

Piše se nam: Dne 7. t. m. zvečer se je vršil v salonu Hudovernikove restavracije v Radovljici volilni shod, katerega je sklical državni poslanec g. dr. A. Ferjančič. Obširni prostor je bil napolnjen. Prišli so sami pristaši narodno-napredne stranke, klerikalcev ni bilo na shodu. Predsednikom shoda je bil soglasno izbran župan gospod A. Roblek. Po pol ure trajajočem, z navdušenjem in dobro-klici sprejetem govoru, je bil gospod dr. Andrej Ferjančič soglasno sprejet za kandidata za deželni zbor. Povdarjati moramo, da na shod ni bil nihče posebno vabljen, da je bilo dotično vabilo samo v »Slovenskem Narodu« razglašeno, da se je pa vkljub temu zbralo tako lepo število volilcev iz vseh stanov. Vidi se, da ima meščanstvo zavest, da mora ono obvarovati deželo pred klerikalno večino v deželni zboru. To se bode zgodilo, če prav se bode danes dne 8. t. m. molil v cerkvi rožni venec za »srečni« izid volitev.

Iz Kostanjevice, 8. sept.

Kunštni pa so, kunštni, ti naši »katoški« narodnjaki. Danes v jutro je bilo na laci oklicano, da bo danes nekaj volilni shod v farovžu, h kateremu se vabijo kmeti-volilci. In kakor veste, nekaj kalinov se vedno ujame na limanice, in tudi na ta shod, ki se je pričel po deseti maši, prišlo je nekaj kmetov. Pa tudi »naši«, ki imajo precej soli v glavi in vedo ločiti pšenico od lulike, niso zastali. Neizogibni dr. Šusteršič pripeljal je seboj »kmeta« Dulerja, katerega je hotel predstaviti dolenjskim volilecem. Značilno je, da se je ta shod vršil v farovžu, dočim se shodi narodno-napredne stranke vršijo vedno javno in imajo k istim pristop vsi volilci brez izjeme. Pa ti možje že vedo, zakaj se bojijo solca in javnosti. Naš gospod »kopvan Janez«, ki je drugače tudi duhovit sotrudnik »Slovenčev« in »Domoljubov«, v katerih raztroša laži zoper svoje politične nasprotnike, fungiral je pri tem shodu, ki se je vršil v farovski veži, kot nekaj vratar, »muštral« je vsacega, ki je prišel k shodu.

Liberalcem je zabranjeval vhod, a ker so se mu ti uprli, prišli so vendar na volilni shod, ki je bil kaj klaverno obiskan. Dr. Šusteršič je otvoril shod ter na dolgo in široko razkladal, kaj je katoško-narodna stranka storila vse v deželni zboru za kmeta, in da je ona edina stranka, ki bode rešila kmeta. (Vmesklci: »Žlindra jih bo rešila!«) Šusteršič je moral tudi od priprostega kmetovalca vtakniti opombo, da je bil on sam nekdan liberallec, proti kateri opazki je on seveda protestiral, da ni resnična, a dokazov ni nikakoršnih navedel. Ko je poldan zvonilo, moral je nekdo pristne kristijane in še bolj pristnega kristijana Šusteršiča opozoriti, da je treba moliti. Šusteršič je seveda udrihal po liberalcih, kakor navadno. Za njim je govoril nekaj besedij novi kandidat Duler, kateremu se je pa takoj po-

znalo, da se je govor na pamet naučil. Šusteršič je pri tem omenil, da se bo Duler že sčasoma naučil govoriti.

Po shodu so se začeli glasovi: »Živio Tavčar! Živio Globočnik! Pereat Žlindra! Abzug Žlindra!«

Ko je popoldne zapuščal Šusteršič s svojim Dulerjem v družbi »gospoda Janeza« Kostanjevico ter se peljal v Sent Jernej, bil je pozdravljen, da bode mu ta pozdrav še dolgo zvenel po ušesih. Klici »Pereat Žlindra! Abzug Žlindra!« spremili so ga na odhodu iz Kostanjevice. Dr. Šusteršič je bil vidno presenečen nad tem pozdravom, obrnil se je na vozu nazaj ter z roko pomagal svojim pozdravljalcem. Kaj je neki porekel Duler k temu pozdravu? Morebiti je bilo njega namesto nekega družega sram. Iz tega pa bode, gospod urednik, sklepali, da je pri probujenih Dolenjcih žlindra na jako slabem glasu.

Iz Trebnjega, 8. septembra.

V nedeljo dne 8. septembra je bil v tukajšnjem župnišču ob osmih zjutraj shod katoško-narodne stranke. Na shod so smeli priti samo volici te stranke, drugi ne. Na shod, na kateri sta prišla dr. Žitnik in dr. Schweitzer, se je zbralo kaci 100 poslušalcev. Žitnik je obširno govoril o svojem delovanju v dež. zboru. Povdarjal je tudi odločno, da spoštuje tudi liberalce, ako so možje in končno rekel, da prepušča volilecem, da ga volijo, ako se jim zdi vreden njihovega zaupanja. Žitnikov govor je napravil na poslušalce dober utis.

Potem je nastopil dr. Schweitzer, ki je zbranim možem najprej želel »Dobro jutro« in se potem predstavil, da je on tisti dohtar, ki ima srce za kmeta. V primeri z dr. Žitnikom je dr. Schweitzer govoril jako čudno. Že to je naredilo slab utis, da mož nima daru govornišva, še bolj pa to, da se je v njegovem govoru pokazalo, da ni pravi Slovenec. Schweitzer je hotel po domače govoriti, pa ni šlo. Pri vsakem stavku se je opazilo, da je njegov materni jezik nemščina. Pri nas so možje, ki so poznali dr. Schweitzerjeve sicer vsega spoštovanja vredne stariše in vedo, da je Schweitzer po rojstvu in po odgoji Nemec. V tem, ko je Žitnik govoril brez sovraštva in še povdarjal, da je tudi liberallec vreden vsega spoštovanja, se je dr. Schweitzer s silnim sovraštvom zaganjal v liberalce. Seveda je tudi kmetko ljudstvo ščuval, kar se je dalo. Mej drugim je rekel, da morajo kmetje Nemcem teater vzdrževati, dasi pri nas tudi kmet ve, da dobi dežela za lože ravno toliko, kolikor da za gledališče.

Uspeh shoda je bil, da so celo pristaši duhovniške stranke prepričani o tem, da dr. Schweitzer ni za nič.

Z Dolenjskega, 1. sept.

Imamo že dva Lapajneti kot kandidata. Krškega Lapajneti so klerikalci poslali v vojsko proti naši stranki, oziroma njegov svak Vencajz na povelje dra. Šusteršiča. Nalog ima, razdirati predobro disciplino krških kmetov-volilcev. »Slovenec« Lapajneti nekaj prijemlje, a to je le maneuver, kateremu se Lapajne smeje.

V dolenjskih mestih ni nič s klerikalizmom napraviti. Iskali so klerikalci dolgo kandidata, ki bi hotel biti pod njihovo firmo »Durchfallkandidat«, ki bi pa

znal pisati in brati. Ga niso dobili! Prišli so na misel, kandidirati poljubnega meščana, ki naj kakor Lapajne kandidira kot divjak, ki izjavlja, da ni ne klerikalec, ne liberallec. Vprašali so razne meščane, če bi kateri hotel. Ni šlo. Slednjič je prevzel to kandidaturo gosp. Josip Košiček, bivši ključar v Novem mestu, sedaj podvzetnik pri gradnji ceste pri kartajzih v Pletterjih. Dne 19. ob 11. uri bo morda nosil častni naslov kandidata, če ne stopi na njegovo mesto kak drug — Lapajne.

Ta g. Košiček, — klerikalec — kot kandidat tudi pravi, da ni ne klerikalec, ne liberallec. Za dra. Elberta se je lani le pehal, ker ima v Pletterjih nekaj zaslužka. Ali danes se ne meni za dra. Elberta, on je kandidat brez barve, torej Lapajne II. Ali če se bo Lapajne v Krškem smejal, češ, še jeden se je dal za to žalostno ulogo rabiti, hvala Bogu, nisem sam. Lapajne I bobna, da je le on v stanu, kmeta rešiti, Lapajne II pravi, da hoče rešiti obrtnika, katerega trgovec in fabrika zatirata. On sam je danes podvzetnik, s ključarsko obrtjo, ki bi lahko, vzlic fabričnim ključavnicam in drugim izdelkom te obrti, pri nas še dobro izhajala, se je skregal in ji figo pokazal.

Dokler je le Lapajne I. okolo nas hodil, smo nekaj časa mislili, da ima mož Pfeiferjevo maroto, da hoče, naj stane, karkoli hoče, poslanec postati. Ko Lapajne II. nastopa, vidimo, da je sistem v tem nastopanju. Naši klerikalci so tudi v mestni skupini v stiskah. Vlani so z dr. Elbertom toliko trušča v naši mestni skupini delali, letos bi pa celo brez bojev to volišče puščali! To ne gre za stranko, ki je še pred nedavnem vpila: narod je naš! Spustimo ta dva Lapajneti ven! Naj se blamirata. Da se pa ne bo stranka blamirala, dajmo jim tablico za klobuk z napisom: jaz nič ne mislim. V mestih vsaj držimo teh 124 klerikalcev mej 600 volilci v disciplini, v korajži in Lapajne bo iz usmiljenja par glasov dobil. V suhi Krajini bi radi duhovniki Schweitzerja vrgli. Ta kandidatura se zdi tamošnjim župnikom preneumna. Tudi tam hočejo kakega Lapajneti postaviti. Če se še dolgo s klerikalci bojujemo, še morda doživimo, da se bodo vsi klerikalci tega imena sramovali.

Z Dolenjskega, 7. sept.

Našim duhovnikom že res nobena reč ni več sveta. Kar je cerkvenih naprav, da vplivajo na ljudstvo, vse so že porabili in pozlorabili za zgolj sebične svoje političke namene. Zlorabili in oskrunili so že s političnimi agitacijami, ki nikakor ne spadajo v cerkev, spovednice, prižnice, molitev, misijone in celo Najsvetejše.

Zdaj pa skušajo celo Marijine družbe, katere so začeli s posebno unemo povsod ustanavljati, zlorabiti v iste politične namene. Zvedelo se je namreč te dni, da je neki dekan na Dolenjskem, ime za zdaj zamolčimo, zbral device Marijine družbe v kapeli, kjer se tudi maša bere, dal zapreti vrata, ter potem, ko so bili sami med seboj, začel med drugim tudi obdelavati jih za sedanje deželnozborske volitve. Naročil jim je, naj nagovarjajo doma svoje očete, brate in tudi druge sosede, naj volijo za deželni zbor klerikalne kandidate.

Torej ne zadostuje našim klerikalnim duhovnikom, da ubogim revicam Marijinih

družb izvajajo pod raznimi pretvezami za svetinje, sveče, maše, za božja pota na Brezje itd. zadnjo kronco iz žepa, zdaj jih hočejo, kakor je podoba, tudi še za svoje politične namene izrabiti.

Ali bo potemtakem čudno, da se bodo razumnejši ljudje bolj in bolj obračali od cerkve in naše duhovščine, da ne bi gledali, kakor pravi evangelij, gnjusobe na svetem mestu?

V Ljubljani, 9. septembra.

Za izpremembo pravilnika državnega zbora.

Glasilu državnoborskega podpredsednika dr. Žačka, »Moravska Orlice« priporoča češkim državnim poslancem, naj se zavzamejo za izpremembo pravilnika, tako da se delo ne bo moglo onemogočiti več. Jezikovno vprašanje pa naj se pusti in suspenso, da se ne izgube še Stremayrove jezikovne naredbe.

Atentat na Mac Kinleya.

Nova žrtev anarhistov! V vrsto Lucchenija, Brescija Acciarita in drugih morilcev prvih glav je stopil Friderik Nieman, ki je streljal na predsednika Združenih držav, Maca Kinleya. Nieman ni političen ali oseben sovražnik Maca Kinleya, nego anarhist, ki je hotel samo zato umoriti predsednika, ker je predsednik. V mestu Buffalo, kjer je bil Mac Kinley v splošno ameriški razstavi, se je zgodil okoli 4. ure popoldne ostudni atentat. Ena krogla je odletela na prsni kosti, druga pa je prodrla predsedniku želodec na dveh mestih. Predsednika so takoj operirali in mu zašili želodec ter odstranili kroglo. Življenje predsednikovo je v največji nevarnosti in skoraj neverjetno je, da bi mogel ranjenec okrevati, dasi ravno je preстал operacijo dobro. Atentat na Maca Kinleya bo za anarhiste usoden. Doslej so jih svobodoljubni in resnično liberalni Američani trpeli na svoji zemlji, doslej je bilo mesto Patterson središče anarhizma, kjer so anarhisti javno razglasili svoje namene. Sedaj bodo bržčas tudi Američani spoznali, da so anarhisti zveri, ki ne zaslužijo, da se ravna ž njimi človeško. William Mac Kinley je bil rojen l. 1844 v Nilesu (Ohio), študiral je pravo, bil v meščanski vojni v unijski armadi, kjer je postal major. Leta 1867. se je nastanil v Cantonu (Ohio) kot odvetnik. Leta 1877. je bil izvoljen kot republikan v parlament Združenih držav, kjer je igral veliko vlogo. L. 1891. in 1893. je bil guverner v Ohiju, l. 1896. pa je bil po hudem boju z Bryanom izvoljen prvi predsednikom Združenih držav in leta 1900 drugič. Mac Kinley ima velike zasluge za razvoj trgovine Združenih držav in njih ugled je zelo narasel pod njegovim predstvom. Združene države imajo važno besedo v svetovni politiki, v Ameriki pa so odločilne. Mac Kinley je oženjen, a brez otrok.

Vojna v Južni Afriki.

Čim bolj se bliža 15. t. m., s tem večjo napetostjo se pričakuje vesti iz Južne Afrike. Ali se bodo Buri udali ali ne? Doslej kaže vse, da ne. »Rheinisch-Westphälische Ztg.« poroča iz Kapstadta, da nameravajo Buri splošno pomikati se dalje. Sedaj so že komaj par milj pred Kapstadtom. Gradé si baje block-hiše ter so popolni gospodje v vshodnjem delu Kaplandije. Holanci se pridružujejo v vedno večjem številu Burom in vodje Burom zagotavljajo, da jim prinese Kaplandija končno zmago. »Standard« poroča, da je izdelal Botha nov vojni načrt, katerega so odobrili tudi drugi voditelji Burom. Nameravajo pa Buri naskočiti nekatero točko v Natalu in Oranju, da se število Angležev v Transvaalu zmanjša. Splošno so vesti z bojišča za Angleže jako neugodne. Buri so na vseh koncih in krajih sila agilni ter silijo Angleže, da jih lové sedaj tu sedaj tam. Buri so gospodje celih velikih okrajev in dežela v notranjem je le njihova. Kitchenier je torej seveda strašno vesel, da se je polkovniku Scobellu posrečilo pri Bowershoeku blizu Petersburga ujeti oddelek Lotterjev, t. j. okoli 100 ljudi in 200 konj. Ali za izid vojne nima ta nični uspeh nobene važnosti. Česar sveža, neutrupljena in navdušena armada lorda Roberta ni mogla doseči, tega ne doseže pač nikdar utrujena, spehana, bolna in vsega naveličana vojska Kitchenierja. Buri se bodo bojevali

dalje, dokler jih bo le še par tisoč pod puško!

Dopisi.

Iz Ljubljane, 6. septembra. Dne 1. septembra me je pot zanesla v slavne Dobrnič, ravno ko je pozvonilo k jutranji maši. Ker sem veren kristijan, stopim v cerkev. Na prižnici zagledam postavo, kakor je januarja meseca v Blaznikovi pratiki. Možiček razgrne škofov list in pravi mej drugim: Danes so resni časi. Nam gre za najsvetejšo, to je za vero in obstanek. Volitve so pred durmi. Zapomnite si: kdor bo volil z liberalci, ta ne dobi odveze, ta je proti veri.

Na to je nekaj mož odšlo skoz vrata, hkrati se sliši: »Liberalci vsi ven!« Polagoma se tudi jaz zmaknem ven.

Pod vaško lipo dobim nekaj mož resnih obrazov. Ti so rekli: Kaj ne bo teh neumnostij v cerkvi konec, kaj ne ve ničesar drugega kvasiti, ko o volitvah?

Bil sem radoveden in prašam, kakšen da je ta duhoven v Dobrničah. Eden mi reče: To je tisti sloveči župnik Jančigar, ki je bival v Koprivniku, a so ga Kočevci pogнали. Drugi se je oglašil: K nam v Dobrnič je prišel za kazni. Ali vam ni znano, kako ga je škof Misija nadzoroval? Na kar se oglasi tretji: Nadzorovan je bil pa zato, ker je bilo sedem dekel v farovžu, ki so postale nezakonske matere.

Takrat je bil Jančigar drugačen, a sedaj je Bonaventuri dobro došel. Slabši ko je kak duhovnik, bolj je v škofiji v milosti, ako pridno agitira. To sem slišal kot popotnik in Vam sporočam, da boste vedeli, kako sodi kmetsko ljudstvo o duhovnikih-hujškačih.

Iz Črnega grabna 5. septembra. V Domžale preko Moravč do Trojan zasejal je Anton Zarnik »Kovač«, vinski trgovec in posestnik škrlatastega nosu v Krtini, največjo in morebiti osodopolno zmešnjavo v načrte »gospodov«.

Ko je čital o žuljavih rokah Drobniča »s špegami«, nadel si je še on svoje vlažne špegle na nos, se modro namrdal in se neko lepo popoldne zasačil v svojih kandidatskih naklepih ter se dobro napil.

Premotrilval je sledeče: Moravska dolina z vsem svojem pogorjem premore največ analfabetov, ljudstvo je že precej izmolzeno, če par štefanov vina na mizo pokličem, mora Staretu in Mejaču odklenkati.

In res, Kovač se ni v svojih računih varal; prvi shod je sklical v Dobu ter klerikalnim glavam utepal, da na svetu ni več prijetno klerikalce in liberalce »špilati«; da on niti s Tavčarjem niti z klerikalci ne vleče, temveč da je »glah v sredi« in da bo že klerikalce pošteno oštel, ker ga niso nič za popravo Krtinske cerkve nagradili.

Po tem, še nekam pogumnem govoru, je brez vsake večje debate Dobljane do dobrega upijal in vsem od Boštjana do Emoozarja odvzel zaobljubo, da ga bodo 12. t. m. za poslanca volili.

Prihodnji dan je Kovač doma prespal. Čez par dni se je pa zopet vzdignil in se prikazal v Moravčah med bolj brihtnimi glavami. Ko mu je nekd v modri govor posegel, da ne sme biti »glah v sredi«, popravil si je očala in zavrnil, da je konservativec.

Vprašan, kako se bo pri glasovanju v deželnem zboru vedel, se je odrezal, da bo sedel, da ne bo zamere — ne gor' ne dol' —; pa tudi takrat ni bil Kovač v zadregi, ko ga je nekd prašal, kaj je to za en spak »konservativec«. Kovač je poklical 5 štefanov vina na mizo, očala na nos pomaknil in sledeče modroval: »Možje, ki ste cesarju služili, ali poznate konserve? Konserve so močne škatlje z dobrim starim ne spridenim mesom, katerega vojak najraje jedo, kadar družega ni pri roki in ker nimate drugega kandidata, izberete si staro grčo z nepokvarjenimi možganami, »konservativca«. To razlaganje je pomagalo in možje iz Moravč dali so kakor jeden mož, Kovaču slovesno besedo. Kandidat s konservami v možganih obral je še nadalje Krašce, Krtino in Vir in v zadnjem času napravljala izlete po Črnem grabnu proti Trojanam in mož je lahko zadovoljen, ker povsod mu v roko stisnejo zaobljubo.

Sedaj pa pride zmešnjava: Ko so šli minoli teden »gospodje« iz Moravč malo za Mejača poagitarat, dobili so povsod že zavezane glasove; početkoma so tarnali o razdivjanosti, nepokorščini in ker je bilo možem vendar nekaj za odane besede, zatekli so se h Kristusu kralju, češ, da imajo pravico na zemlji odvezati, ker jim drugače ne bo v nebesih odvezano in tako hodijo od vasi do vasi ter moše odvezujejo. Vam možje od Domžal preko Moravč do Trojan kličemo: »Volite Kovača, ker rad plača!«

Iz Trate v Poljanski dolini, 7. septembra. Vem, da berete mnogo, in gotovo ste v »Gorenjcu« št. 35 z dne 31. avgusta 1901. brali, kako je nekdo našega, radi agitacije za dva meseca na Trato poslanega, veleučenega?, priliznjeno-sladko se smehljajočega g. kaplana Ivana Knifca, zaradi njegove agitacije prav dobro po prstih okrcal; a še vse premalo je tega priliznjenca in njegova dejanja ožigosal. Naj še jaz nekoliko to priliznjeno, vsiljivo, najraje s konsumničarji se pajdašujoče kaplanče opišem, osobito, kako sedaj s svojo kratko, od romanja po Westfalskem, Londonu in Parizu obrabljeno suknjico, kakor netopir okrog frfeta. V nedeljo teden je grede iz Hotavelj s svojim umazaniam kovačem in krumpastim vrtarjem iz Dobrave tako brzo frčal, da sta mu škrica odletavala, in da so nedolžne device mislile, da bo kar v zrak sfrfetal, tako se mu je radi agitacije za nekega malega Brejca mudilo. Razume se, da ima tudi v konsumu mnogo posla in ni čudo, ako tarna, da mu časa ne dostaja, akoravno mu na dan 23½ ure časa preostaja. To kaplanče govorilo je dve zaporedni nedelji pri zjutranji maši na Trati tako bedasto o volitvah, o dohtarju iz Poljan, ki je baje v Vipavi rekel, da je preveč cerkvana Kranjskem, da so se nekateri iz cerkve odstranili. Tudi o županu na Dunaju in o Tratarskem županu je, seveda ne imenoma, nekaj čvekalo. Tratarski župan, g. Martin Brence, je prav pobožen mož, a napredno misleč župan, in zato mu je trn v peti. Govorilo je o županu, ki zna prav lepa teleta vzrejati, za katera bi bil gotovo on rad pastir, drugače ne bi o njih v cerkvi govoril. Naš župan ima namreč tudi lepa teleta, in kaplan ga je hotel s tem sramotiti, da kot živinorejec bi bil pač dober, ne pa za župana, ki v klerikalni rog ne trobi. Blebetal je seveda tudi o »Narodu«, »Gorenjcu« in »Rodoljubu« in družih peklenskih časopisih. Ljudje so dremali ali se smejali, nekateri menda celo jokali, da jim škof take božje pastirje pošilja, za katere morajo ofre, biro in maše plačevati. V nedeljo, 1. septembra t. l. se je na leci repenčil, da naj dajo vsi volilci le njemu glasovnice podpisati in drugemu nikomur, tudi občinskemu slugi ne; tudi g. županu in g. glavarju ne, ker sta ta dva baje zakrivila, da niso nekateri konsumarji vpisani v volilnih listih. To je zunaj cerkve govoril. — No, naš župan se tega blebetanja mlečnozobnega kaplančeta ni ustrašil, marveč je ob 10. uri po maši oklical, da jednako pravico. kakor kaplan, ima vsak volilec. To je seveda sladko se smehljajočega kaplana hudo zbadlo in predrznil se je celo g. župana vprašati, bili mu ne hotel dati istega oklica na ogled, kar mu je ta odločno zanikal ter rekel, da naj bi ga poslušal, kakor so ga drugi poslušali.

Akopram se smatra ta kaplan veleučenega, je vendar zelo neolikan v svojem vedenju, kar naj sledeče pojasni: Dne 2. kimovca t. l. ob pol 12. uri dopoldne, je župan M. Brence tik ceste pri Gorenjavasi iz jame spravljal apno za zidarje, ki mu po požaru razrušeno hišo popravljajo, kar prifrči kaplan, ne da bi ga župan zapazil, k njemu, in ga namesto pozdrava tako ogovori: »O, no, kako je bilo na shodu v Srednjivasi pri Anžonovcu?« Kaj ne, lep pozdrav, vreden bodočega profesorja škofovih zavodov v Št. Vidu! Županu se je, iznenadenemu nad takim pozdravom, žaganca izpod nog zdrsnila in on je zagazil v apno, ter gospodu ne prav uljudno odzdravil. Na vprašanje, kako je bilo v Srednjivasi, odgovoril mu je župan: »Poslušati bi bili šli. Kaj imate pri meni in mojih teletih, še celo v cerkvi se jih spominjate!« Kaplan je rekel: »Zakaj pa nase obračate? Jaz v cerkvi govorim, kar hočem, in bom še govoril in bom liberalce še obdeloval in župana, ker zahaja in se pajdaši z ljudmi, ki »Narod« berejo. Ti nesrečneži so nad-

učitelj in trgovec Jelovčan in menda še nekateri. Ako bi Brence županstvu se odpovedal, in ako bi se z Narodovci ne pečal, pa bi bilo dobro. No, pa saj tako ne bode dolgo županil, ker ne bote več voljen, mu je rekel. Župan pa mu reče: Potem bote pa Vi, ker ste tako učen. Reklo je kaplanče županu, da naj mu da roko, da ne bo volil. Vprašalo ga je tudi, kako bo volil. Župan mu reče, da on bi ne šel volit, a sedaj pa pojde in bo volil narodne kandidate. Ali veste, kaj je »Narod«? Ali niste slišali, da se ne sme »Narod« brati? Da je to smrten greh! Župan se mu je smejal. Nadalje je nadlegovalo kaplanče župana, da, ker je dal v nedeljo objaviti zaradi shoda pri Anžonovcu, ali bo v prihodnjo nedeljo dal oglasiti, ko bo katoliški kandidat volilni shod sklical, kar mu je župan odločno odrekel. Nadaljevalo je še o shodu pri Anžonovcu in kdo je bil na shodu, akoravno mu je vse to in še več povedal okrogli, debelolični, dvorezni vohun, ki se sicer rad liberalcem hlina, pije pa zastoj raje klerikalno vino. Tega vohuna bo treba ožigosati, da ga svet še bolj spozna, kakor ga do sedaj pozna. Stvarnica mu ni dala dar govornišva; dala mu je pa dar hinavstva in laži. Vohun pri Anžonovcu ni prav slišal, in dopisunček v črni suknji, kateremu je ta vohun vse laži donesl ter jih je v »Slovencu« dne 4. septembra pod naslovom »Žalosten shod« priobčil, je vse lagal, razun tega, da je županstvo na Trati objavilo, da naj pridejo volilci k Anžonovcu. Lagal je dopisunček, ker piše, da je župan Tratarski prišel k Anžonovcu v spremstvu treh mož, od katerih pa dva niti volilne pravice nimata. Zbralo se je vseh mož 7. Prvi med temi je bil nadučitelj A. Požar sam, na katerega ima gospod dopisunček poseben apetit, da ga je tako na muho vzel. Gosp. Požar pa je od shoda toliko vedel, kakor g. dopisnik in vohun od lepe božje hčerke »resnice«. Nadučitelj Požar prišel je med počitnicami štirikrat na Trato po svojih uradnih poslih; vsikdar se je pri Anžonovcu, kot starem znancu in prijatelju zglasil in tudi poprej, nego se je za dopisunčka v Poljanski dolini vedelo, zahajal je nadučitelj Požar k Anžonovcu in bo še zahajal, ko po dopisunčku ne bo več sledu. Požar ni torej prišel na shod, a bil je tam slučajno, in ni mu žal. Gospod Požar pa pri pri Anžonovcu o volitvah niti besedice črnil, kar mora vohun in vsi navzoči volilni možje in gg. Nace Čadež, Anžonovec in njegova gospa soproga potrditi. Vohun je torej tudi kosmato lagal, kakor ima tudi kosmato vest. Laž je tudi, in te je le lažnjivec-dopisunček zmožen, da je, kakor strupeni jeziki (dopisunčkov je hudo strupen) govore, nadučitelj Požar zaupnik liberalne stranke za Poljansko dolino. Ta častni naslov so mu le nekateri kaplančki, bolni župniki in mršava brada Josipa Šubica, (o volitvah Peter Amienski) hoteli natveginiti. No, ako bi bil nadučitelj zaupnik liberalne stranke na Poljanskem, bi ga ne bilo sram in ako ni bil do sedaj, morda v bodoče postane, ker tako hočejo njegovi dobri prijatelji. Nadučitelj Požar je bil, je in bode narodno-napreden, je »Narod« bral, ga bere in ga bo še bral brez dovoljenja hinavcev na Poljanskem. Požar ni bil niti prvi, niti jedini govornik pri Anžonovcu, kakor dopisunček in vohun lažeta; on ni v obče nič govoril, ker se mu ni ljubilo, da bi vohun poslušal. Tako je resnica, g. dopisunček. Pač pa je neki klerikalni volilec navzočim možem, ki se niso hoteli ž njim pogovarjati, rekel: Pojdimo k farovškim kuharicam! Ni res, gospod vohun? Prič je devet! On že ve, zakaj je tako rekel. Tako je resnica! Ako bo g. nadučitelj smatral gosp. dopisnika vrednega, mu bo že sam odgovoril, ker on ni mož, da bi se bal resnice, marveč jo je vsikdar odločno zagovarjal.

Končno dopisunček v »Slovencu« čenča in vpraša županstvo na Trati, če se sme ono iz koga norčevati, kakor se drugi iz županstva norčujejo. Na te bedarije dopisunčkove županstvo ne bo odgovarjalo, ker ima družega posla obilo. Če misli gosp. dopisunček in mršavi Jože Šubici iz Luže, ali kunštni Kovač z Dobrave, da se bo županstvo ž njimi bavilo, se motijo. Premali so!

Naša kandidata pa sta: Gosp. Oto pl. Detela in gosp. Henrik baron Lazarini iz Smlednika, in to kljub temu, da ni bilo volilnega shoda, in da kaplančka Poljan

ake doline okoli Loke in Ljubljane frčita. Gospod kaplanče je pravil našemu županu, da je on tam doma, kakor g. baron Lazarini, da je on (kaplan) tudi kmet (to pa res), in da je g. baron popolnoma zadolžen, da toraj ni za poslanca. Gospod kaplan! Pustite liberalce v miru in ne trgajte jim s svojim rogoviljenjem vere iz srca! Bodite vsaj človek, ako nočete biti dober kristijan!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 9. septembra.

— **Osebnosti.** Občinski zastop mesta Idrije imenoval je suplenta na drugi državni gimnaziji v Ljubljani gospoda dr. Vladimira Herleta pravim realnim učiteljem na mestni nižji realki.

— **Nimajo še dosti.** V četrtek je bil obsojen urednik »Slovenskega lista« zaradi častikraje na tri tedne zapor, vsled česar je razvidel, da je kranjski klerikalni žurnalist vsled pobesnelosti našega klerikalnega časopisja vedno z eno nogo v kriminalu, zato jo je pa tudi že popihal. Novi urednik Franc Podržaj bo menda že s prvo številko, ki je izšla pod njegovo odgovornostjo, okusil sad Koblarjevega početja. »Slovenski list«, oziroma kranjski dekan Koblar, priobčil je notico iz Škofjeloke, ki je bila spisana v kranjskem farovžu, in v kateri se blati spomin umrlega očeta Cirila Pirca, ki je kandidat narodne-napredne stranke za Kranj in Loko. Le največji lopov, ki je že izgubil ves sram, more umrle osebe brez vsakega povoda napadati, v tem slučaju je pa lopovščina še celo brezmejna, ker se ve, kdo je bil rajni Pirc v Loku in v Kranju. Rajni Pirc je bil pred 45 leti edini akademiško izobražen človek v Loku, ki se je čutil Slovenca, ki je ljudi probujal, ki se ni bal nemške birokracije in je brez bojazni pobijal »špisarijo«. V zahvalo seveda ga sedaj napada »Slovenski list! Kdo je bil Pirc v Kranju? Prvobornik posebnosti v vseh narodnih in naprednih rečeh, pospeševatelj kmetijstva in domače obrti ter pred vsem dobrotnik vsakega, ki se je nanj obrnil. Največji del takratne gimnazijske knjižnice je bil njegov dar, in revni dijaki našli so pri njem vedno odprte roke. Ali je takrat kdo mogel misliti, da bomo revni dijak Anton Koblar, ki dobiva brezplačno hrano v Pircjevi hiši, kot »duhovnik« v svojem listu čez 34 let blatil svojega umrlega dobrotnika?! To pač zamore edino le še kak kranjski politikujoč pop, in takega se postavi za kandidata v gorenjski metropoli! Kdo bo oddal glas za Koblarja? Le oni zabiti del kranjskega in škofjeloškega meščanstva, ki je natančno toliko neumen, in ki ima toliko malo sramu, kakor oni napodeni kmetje, ki volijo dr. Žlindra ali P. Vencajza. Včeraj je bilo razpostavljeno sv. Rešnje telo za izvolitev Koblarjevo, in te dni se bo pa pečala deželna sodnija s Koblarjevim listom, ker je krščansko blatil umrlega rodoljuba. Gospod Anton Bonaventura, ali Vas ne preletava kurja polt?

— **Habetov Francelj** je deželno-zborskim slugoma zelo nevaran kandidat, Šelko in Baloh naj bodeta zelo oprezna, da ju s priznanimi svojim vrtnami ne izpodrine. V deželnem zboru treba je namreč pri glasovanju ali volitvah večkrat kake sklede prenašati, in v to se naš kandidat kaj izborna razume, kajti on opravlja podobno službo že veliko let pri svojem očetu stricu Štefanu. Stric Štefan vpeljal je namreč pri različnih gostbah, pri katerih svoje goste osobito s »puter-tohom« pita — tega zna baje stara njegova simpatija — pardon — kuharica posebno prirediti! — svoje posebne »dvorske ceremonije«, vsled katerih on sam z dolgo šemnicovko v ustih goste pri mizi zabava, seveda po svoje; naš Francelj donša jedila iz kuhinje na mizo ter streže gostom, mlajši Pepe pa odnaša umazane okrožnike ter donša vino na mizo. Kakor vidite ima ta triperesna deteljica nekoga v sebi, ki bi kot poslanec res da jednemu slugi kruh pojedel, ali kmetom bi pa le nekaj prihranil, in to bi ne bila baš mala zasluga za poslanca in stranko. Naš Francelj bi se potem pač lahko po stari svoji navadi za gumb prijel in za-čudenim svojim volilcem o koristnem svojem delovanju pripovedoval. In mož bi

imel prav, kajti za tako delovanje je zares kakor ustvarjen.

— **Kurat Žnidaršič z Rzelje pri Vipavi** vračal se je zadnjo nedeljo o polnoči iz katoliškega shoda v Vipavi v družbi 18 pijanih fantalinov. Razume se, da je bil on menda najbolj pijan; gre-doč skozi liberalno občino Slap, so ti klerikalni pobalini razsajali in izzivali, na kar so naši red napravili. Pograbili so pijanega kurata Žnidaršiča za vrat in ga hoteli odvesti v občinski zapor, in le prav milim prošnjam se ima zahvaliti, da so ga izpustili. Pijani klerikalci so streljali iz revolverja na naše, in sedaj je kurat Žnidaršič s svojo lepo družbo v roki pravice.

— **Kmet naj plača!** Poročali smo, da so bili na Štajarskem obsojeni revni nezavedni kmetje v zapor ker so nabirali denar, da bi ga izročili duhovniku, ki je bil obsojen na denarno globo. Kakor se nam poroča hoteli so nekaj enakega vprizoriti tudi v Srednji vasi v Bohinju. Tamošnji kaplan Oblak, ki je znan po svojih lažnjivih dopisih v »Slovenca« in med svojimi součenci kot »v.n. Joža« je bil letos enkrat obsojen zaradi žaljenja žandarjev na veliko denarno globo. Kaplan je seveda mislil, da ne bo treba plačati, ker bo vsegamogočni dr. Žlindra na Dunaju ukazal radovliškega sodnika dati v disciplinarno preiskavo, njega pa oprostiti, a gos-pod Oblak obrača in sodnija pa obrne in Joža mora kronce šteti. Kako iz te zadrege? Kako neki? Kakor bodo bohinjki kmetje morali plačati poslovanje srednjevaškega konzuma z ogromnimi denarnimi izgubami in morda tudi z zaporom, tako naj se te revne ostrižene ovce tudi pokore za kaplanove grehe. V srednji vasi so imeli občinsko sejo in župnik je pri seji povedal, kak revež je kaplan, ki nikakor ne more živeti samo od hranilniških knjižic sedaj naj pa plača še veliko globo, zato je predlagal da občina iz občinske blagajne povrne kaplanu plačano globo t. j. kmet naj plača »gospudu« za njegove grdobije. No župan je bil bolj pameten nego »gspud«, on je mislil, če je kdo na zapor obsojen tudi kdo drug ne more zanj sedeti, in ko je videl, da dobi predlog večino, je pa izjavil, da bo vprašal gospoda »bezirskagautman« če to gre. Gospoda okrajnega glavarja se so pa »gospud« zbal in so rekli, da predlog umaknejo. Tako je rešil kmet kmeta, ko ga je hotel »gospud« za 10 kronc ostrižiti.

— **Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani** ima v četrtek, dne 19. septembra t. l. v magistratni dvorani izvanredno sejo. Začetek ob 4. uri popoldne. Na dnevnem redu je volitev dveh poslancev v deželni zbor.

— **Umrli** je v Litiji ondodni lekar-nar gosp. Jos. Beneš v starosti 53 let. N. v m. p.!

— **Slovensko gledališče.** Na mnogostranska vprašanja, kdaj se bodo oddajale lože za letošnjo sezono in kdaj se je oglasiti za abonirane sedeže, naj služi v pojasnilo, da bode deželni odbor kranjski šele v teku prihodnjih dni sklep-pal, jeli se imajo lože prepustiti drama-tičnemu društvu za ponudeno ceno, ali jih bode pa oddajal sam licitacijskim po-tom. — Predznamenja na abonirane sedeže se pa že sprejemajo v trafiki g. Šešarka v Šelensburgovih ulicah, in se bode v prvi vrsti ozir jemalo na lanske abonente.

— **Shod šentpeterskih davko-plačevalcev** vršil se je sinoči v Haf-nerjevi pivovarni. Šlo se je v prvi vrsti za to, da se doseže električna železnica za Resljevo cesto, ki bi vezala južni ko-lodvor s progo na cesarja Jožefa trgu. V razpravo so posegli gg.: dr. Gregorič, L. Stricelj, J. Kozak, F. Pauer in J. Petrič. Povdarjalo se je, da ravno močno obljubeno šentpeterske predmestje od se-danje nove električne železnice nima prave koristi, in da je zveza po Resljevi cesti tembolj potrebna, ker bode sedaj, ko se dogradi monumentalni novi most, promet na tej cesti jako živahen, a ko se zgradi projektovani novi kolodvor južne železnice, postane osobni in vojni promet na Res-ljevi cesti še mnogo večji. Po nasvetu dr. Gregoriča sklenil je shod, naprositi občin-ski svet, da se pri družbi Siemens & Halske potegne za zgradbo električne železnice

na Resljevi cesti. Ob jednom se je skle-nilo, da se naj večkrat skličejo shodi, na katerih naj bi se razpravljalo o vprašanih, zadevajajočih koristi šentpeterskega pred-mestja.

— **Vojaške vaje na Notranj-skem** so bile v soboto končane in se je začelo vojaštvo še tisti dan vračati v svoje garnizije. Od sobote na nedeljo je pasiralo Ljubljano 13200 mož. Kakor ču-jemo, se je pri vajah zgodilo več nesreč. Tako je bil neki domobranski častnik z bajonetom zaboden v nogo, seveda slu-čajno, neki topničar je bil povožen, in sta mu bili obe nogi strti. Domobranci so se pri vajah tako razgreli, da so se s sovraž-niki kar spoprijeli, in je bilo več mož od streljanja osmojenih.

— **Iz Spodnje Šiške** se nam po-roča: Po včerajšnjem cerkvenem opravilu v naši mali, a lični cerkvi delil je cer-kovnik, stojič tik pred izhodom iz cerkve, brošurico: »Malo politično ogledalo za deželnozborske volitve na Kranjskem l. 1901. Razsodnim vo-lilcem v prevdarek.« Mnogi so segali po knjižici, toda orientirani »mežnar« dal jo je le izvoljenim »razsodnim«, ki pa so takoj sodili, da ni spodobno, pobožno ljud-stvo vznemirjati, ko stopi čez prag bo-žjega hrama. Ako spada v cerkvenikovo dolžnost tudi agitacija in kolportaža, naj to dolžnost izpolnjuje na trgu ali kjer-koli, a ne tako rekoč v cerkvi! — Da je pater Hijacint le molil za »srečno izvoli-tev« brez običajnih apostrofov na na-rodno-napredno časopisje in stranko, so oni pohvalno priznali, kateri so odločno zoper zlorabo prižnice v strankarske po-litične namene, in želeli je, da se žaljivi napadi opuste ter ne pelje v skušnjavo prizadetih, da glasno obudé spomin na: »Gočete«.

— **Prememba posesti.** Gospod Seidel, mesar v Sp. Šiški, kupil je od Janeza Kmetiča takozvano »Kozlovo« posestvo za 12400 gld. s fundus instruc-tusom. Mož je k prodaji prisilil zdvijani 25letni sin Andrej. Nad malopridnim zgrajala se je že več let vsa občina. Zoper četrto božjo zapoved je čestokrat grdo grešil. Pred kratkim je zopet starega očeta pretepeval, potem prodal materno doto in odšel v Trst zapravljat. — Pri vrnitvi sprejelo ga je orožništvo. Objednem je izvedel da je njemu namenjeni dom — prodan. — Glavni trg v Sp. Šiški se bo olepšal, ter bo postavil novi gospodar, mesto sedajnih bolj zanemarjenih s slamo kritih poslopij, gotovo čedno stavbo.

— **Šentjanski premogokop.** Sklicuje se na § 19 tisk. zak. prosim kot s pooblastilom pod) izkazani zastopnik šentjanske premogokopne družbe v Ljub-ljani, da sprejmete k dopisu »Iz Šentjanža na Dolenjskem«, priobčenem na 3. strani »Slov. Naroda« z dne 3. septembra 1901 šte. 201 XXXIV l. v prihodnji številki Vašega cenj. lista sledeči popravek: Ni res, da novo vodstvo šentjanske premogo-kopne družbe nikakor ne kaže resnega namena iti na delo, da se je ravnokar ustavilo malo manj kot popolnoma pre-važanje premoga, da je mnogo voznikov izgubilo kruh in da enaka usoda preti tudi mnogoštevilnim delavcem, res pa je, da se novo vodstvo prav marljivo bavi s pripravami, da povzdigne šentjanske ru-dokope, v katerih se vedno dela in jih napravi zmogne tekmovali z drugimi pre-mogokopi. Taka preosnovna dela ne mo-rejo se pa izvršiti čez noč in zahtevajo primerne spremembe. Šentjanska premo-gokopna družba v Ljubljani po dru. Otonu Vallentschag.

— **Zgradba bohinjkega pre-dora.** Dela pri zgradbi druge železnične zveze s Trstom lepo napredujejo. Bohinjski predor, ki bode 6800 metrov dolg in bode torej eden največjih tunelov v Avstriji, je na severni strani izkopen že v dolžini 450 metrov, na južni strani pa v dolžini 290 metrov. Meseca novembra že prične se delo z električnimi stroji in potem bo delo še hitreje napredovalo. V to svr-ho zajela se bode Bistrica, ki se bo 3400 m daleč napeljala ter dajala okroglo 1000 konjskih močij. Delo se je oddalo znanemu podjetniku Ceconiju, ki je zgradil tudi arl-berski tunel. Upati je, da bo bohinjski predor v treh letih dogotovljen.

— **Samomor.** Predvčerajšnjim po-noči prepeljali so v deželno bolnico Fran-ceta Vovka iz Save, 40 let starega oženje-

nega delavca v Jesenicah, kateri se je v namenu usmrtiti se z britvijo prerezal trebuh in si prizadel 21 cm dolgo rano. Nesrečnož je včeraj zjutraj v bolnišnici umrl. Kaj je vzrok samomoru, je ne-znano.

— **Kamenje na tir električne železnice** sta položila v soboto popol-dne v Sv. Florjana ulicah dva dečka. Električni voz bi bil kmalu s tira skočil. Zlikovca je policija izsledila in tako bosta gotovo dobila zaslužen kazni.

— **Poškodovan električen voz.** V soboto zvečer sta se na Dunajski cesti zbala električnega voza konja posest-nika Matije Presetnika iz Sitočce ter sta poln voz krme porinila v električen voz, na katerem so bile 4 šipe ubite in tudi voz je bil odrgnjen.

— **Kopico otrok** je prinesla včeraj dopoldne v vojaško pisarno v Predovičevi hiši na Ambroževem trgu čevljarjeva žena Marija Brajerjeva, češ, ker ste mi vzeli moža v vojake, pa še otroke imejte. Pu-stila je otroke v pisarni in je zbežala. Otroke je policija vzela v varstvo in jih potem poslala materi nazaj.

— **Konj splašil** se je v soboto popoldne Dolenčevemu hlapcu Dominiku Čelešniku na dvorišči hiše št. 10 v Wol-fovih ulicah in je zdirjal na ulico in po Marijinem trgu na Sv. Petra cesto, kjer ga je branjevec Anton Božik prijel in ustavil. Nesreča se ni nobena pripetila.

— **Napad.** Posestnikova sinova Janez in Jože Gol iz Rudnika sta danes zjutraj na Ilovici pričakala delavca v to-bačni tovarni Franceta Sernaka, ga pri-jela, vrgla na tla, pretepavala in ga tudi s kamnom ranila. Storila sta to najbrže iz maščevanja.

— **Z rešilnim vozom** so pre-peljali v deželno bolnico včeraj popoldne 6letno deklico Marijo Jager. Mej igranjem na Predovičevem dvorišču je padla na njo truga za prevažanje šote in ji zlomila desno nogo.

— **V malto sta padla** v Sodnij-skih ulicah danes ponoči dva gospoda in si obleko poškodovala. Truga z malto je stala na hodni poti in ni bila razsvetljena.

— **Prepir zaradi fijakarske-ga konja** je nastal danes ponoči na Francovem nabrežju. Bil je tak krik, da je morala policija posredovati.

— **Zlat prstan** je našel delavec A. S. v Trubarjevih ulicah.

* **Umor soproga.** 26. avgusta je zabodla v srce svojega 19letnega moža Ign. Magjerca njegova 16letna žena. Bila sta poročena le par mesecev, potem je žena Ljuba zapustila moža in se vrnila k starišem. Mož jo je večkrat prosil, naj se vrne, a ona ni hotela. Nekega dne jo je na travniku prosil zopet, naj se vrne k njemu in jo roteč objel, ona pa ga je sunila docela mirna z nožem v srce, da je takoj umrl. Morilko so zaprli.

* **Obsojen na smrt** je bil te dni v Hebu zverinski zločinec Josip Pleier, 37 l. stari delavec, ki je svojo 15-letno napolestro posilil in jo potem, ko mu je zločin očitala, zadavil. Morilec je sprejel smrtno obsodbo docela ravdušno.

Telefonska in brzojavna poročila.

Vinica 9. septembra. Shod kan-didata Šetine je bil mnogobrojno ob-iskan. Dasi so nasprotniki volilce be-gali in na vse načine varali, je narod šumno odobril program g. Šetine in ga soglasno proglasil kandidatom za kmet-ske občine. Belokranjci, vsi na krov, da zmaga ljudski kandidat Šetina!

Čabar 9. septembra. Klerikalni shod pred farovškim svinjakom v Osilnici je bil razgnan. Kakih 15 glav klerikalcev je šlo v farovž, kjer je govoril Jaklič.

Krško 9. septembra. Pri Aumanu je ob 1/12 začelo goreti. Gospodarsko poslopje, ena hiša in streha prodajal-nice je zgorela. Mnogo blaga je uniče-nega in pokvarjenega. Združene moči krške, leskovške, videmske in rajhen-burške požarne brambe ter vojaštva so ogenj omejile.

Ljutomer 9. septembra. Dr. Anton Mihalič je danes umrl.

Dunaj 9. septembra. V soboto se je dr. Ivan Šusteršič predznil ministr-

stvo brzojavno prositi, naj radi tolovajstva v Gočah obsojenim možem prizna volilno pravico, češ, da obsodba še ni pravomočna. V smislu zakona ne sme ministrstvo tej prošnji ugoditi.

Praga 9. septembra. Jutri se zberó mladočeski državni in deželni poslanci na posvetovanje o predlogu, da se z drugimi češkimi strankami sklene kompromis

Praga 9. septembra. Češki radikali so sklenili, da postavijo svoje kandidate, in da odklonijo kompromis z Mladočehi.

Praga 9. septembra. Nemškoralnega meetinga v Aschu se je udeležilo kacij 10.000 oseb. Schönerer je najostreje prijemal nemške naprednjake, Eisenkolb je pa razpravljajal o izstopu iz katoliške cerkve.

Zadar 9. septembra. Lahji so tu uprizorili velike nemire. Napadli so 300 romarjev in insultirali tudi dame, ker niso odstranile hrvatskih trobojnic. Govori se da se razglasi obsadno stanje.

Zagreb 9. septembra. Protestni shod v zadevi zavoda sv. Jeronima, ki so ga združeno uprizorile opozicionalne stranke, se je vršil na strelišču, ker je policija shod pod milim nebom prepovedala. Shoda se je udeležilo 5000 oseb.

Budimpešta 9. septembra. Prestolni govor, s katerim se zaključil državni zbor, bo imel vseskoz retrospektiven značaj. Glede razmerja z zunanjimi državami bo v njem rečeno, da je monarhija v prijateljskih odnosajih z vsemi državami.

Berolin 9. septembra. Bivši finančni minister Miquel je v Franko-brodu umrl.

London 9. septembra. Danes popoldne so došla iz Buffala poročila, da Mac Kinley umira. Mac Kinley trpi strašno.

Novi York 9. septembra. Mac Kinley se počuti razmeroma jako dobro, in je vse upanje, da okreva. V Chicagu je policija aretovala šest moških in tri ženske, na katere leti sum, da so so-krivi poskušenege umora.

Od brata Hrvata!

Čč. gg. Žnideršič & Valenčič
prva kranjska tovarna testenin
v Ilir. Bistrici.

Moja patriotična dužnost nalaze mi, da Vam izrazim podpuno priznanje vrhu pripislatih mi makarona.

Isti su izvrstne kvalitete te nadnašaju u tome pogledu sve, koje sam dosele od raznih tvrdkah imao.

Osobito preporučam trgovcem Hrvata, „makarone“ gospode **Žnideršič & Valenčič u Ilirskoj Bistrici, Kranjska**, jer ista gospoda vjerni svom materinjom Slavenskom jeziku imadu napise na kartonima lih „Slavenski“, te stoga nije nam sada nužda uzimati kod stranaca koji nam šalju „makarone“ sa napisom madjarskim, talijanskim i t. d.

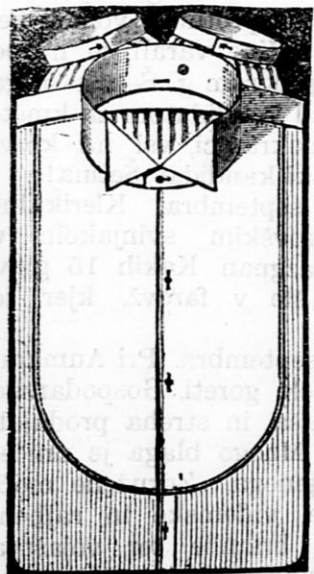
Ovu moju izjavu možete, ako želite, v javnost dati.

Vladimir Goršetić

trgovac

Požega, Hrvatska.

(1727—5)

Prezema se izdelava popolnih opravi za ne. as. l. 1870.

Izdelovalnica perila za gospode, dame in otroke

samo iz blaga tvrdk **B. Schroll, Graumann in Sigi.** Nikako malovredno tovarniško, marveč najskrbnejše domače delo.

Za brezhibni kraj in najpoštenejšo postrežbo jamči tvrdka

C. J. HAMANN, Ljubljana

Mestni trg št. 8. (2586—18)

Dobavitelj perila več e. in kr. častniških oskrbovališč.

Istotam se dobi **izvirno dr. Gustav Jäger-ja volneno perilo** vsake vrste, **kopeljsko perilo**, potem **klobuke** iz lodna in kož tvrdk **Pless, Hickl in Flehler**, najboljše **moške in ženske nogovice, kravate, modrice, žepne robce**, razno drugo **modno in tkano blago** za gospode, dame in otroke itd. itd.

Lastno izdelovanje predpasnikov, bluz, spodnjih kril, jutranjih jopic, spalnih sukenj itd.

Cene so v primeri z dobroto blaga brez konkurence.

Ako bi imel kupec vzrok, biti nezadovoljen z blagom pri meni kupljenim, se to blago rade volje zamenja ali pa denar povrne.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 4. septembra: Marija Bertomcelj, uradnikova vdova, 54 let, Obrešna stosa 2., ostarlost. — Karol Kačar, posestnikov sin, 5 mes., Gerkvne ulice 17., Gastro enteritis acuta. — Karol Zdobšek, delavčev sin, 3½ mes., Streliške ulice 15., Atrofia.

Meteorologično poročilo.

Vilna nad morjem 306.3 m. Srednji uradni tlak 736.0 mm.

Sept.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Močnina v mm.
7.	9. zvečer	738.4	13.4	sl. jvzhod	oblačno	0.6
8.	7. zjutraj	739.1	12.2	sl. jvzhod	oblačno	0.6
	2. popol.	739.2	16.1	brezvev.	oblačno	0.6
9.	9. zvečer	739.4	14.4	sl. szahod	oblačno	0.6
9.	7. zjutraj	738.6	13.9	sl. vzvzh.	oblačno	0.6
9.	2. popol.	738.2	17.2	sl. jvzhod	oblačno	0.6

Srednja temperatura sobote in nedelje 14.3° in 14.2°, normale: 16.0° in 15.9°.

Dunajska borza

dne 9. septembra 1901.

Skupni državni dolg v notah	98.55
Skupni državni dolg v srebru	98.45
Avstrijska zlata renta	119.05
Avstrijska krona renta 4%	95.55
Ogrska zlata renta 4%	118.75
Ogrska krona renta 4%	92.65
Avstro-ogrsko bančna delnica	1650 —
Kreditne delnice	627.75
London vista	239.22½
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.07
20 mark	23.42
30 markov	19.02
Italijanski bankovci	91.20
C. kr. cekini	11.32

Emilija Beneš roj. Urbas n. znanja globoko potirala žalosti v svojem kakor v imenu svojih otrok **Marenke** in **Pepka** ter ostalih sorodnikov tužno vest o smrti svojega iskreno ljubljenege, dragega soproga, oziroma očeta, brata itd.

mag. pharm.

Josipa Beneš-a

lekarnarja in posestnika

kateri je danes, dne 8. septembra ob pol 4. uri zjutraj po kratki in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, v 53. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspal. (1949)

Pogreb dragega pokojnika bo de v ponedeljek, dne 9. septembra, ob ¼ 6 uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšno pokopališče.

Sv. maše zadušnice brale se bodo v Litiji in v farni cerkvi v Šmartnem. V Litiji, dne 8. septembra 1901.

Dodatna zahvala.

Vspričo mnogobrojne udeležbe pogreba gospoda

Karola Detela

smo po neljubi pomoti prezrli zahvaliti se sl. okrajni bolniški blagajni v Kamniku, čije odborinik je bil ranjci. To storimo danes, ter se omenjene korporaciji za poklonjeni krasni venec na krsto ter za spremstvo ranjcega najiskrenejše zahvaljujemo.

(1950) **žalujejoči ostali.**

Učenec (1944—1)

iz boljše rodbine, ki je dovršil najmanj 2 gimnazijalna razreda, zmožen slovenskega in nemškega jezika, sprejme se

v drogeriji Antona Kanc-a
Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 3.

Dijaki

se sprejmejo na stanovanje brez hrane v Šlomškovih ulicah št. 19. 1946-1

Uradno dovoljena (1943)

posredovalnica stanovanj in služeb

G. FLUX

Gospodske ulice št. 6

priporočila in namešča

službe iskajoče vsake vrste

(moške in ženske)

za Ljubljano in drugod. — Potnilna tukaj.

Gos. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane j. z. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Ansee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, od 15. junija do 15. septembra v Pontabel, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 m popoldne v Podnart-Krope. Ob 10. uri po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. — **Proga v Novomestju in v Kočevju.** Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomestju, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 6. uri 55 m zvečer v Novomestju, Kočevje. — **Prihod v Ljubljano j. z. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, iz Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Solnograda, Linca, Steyra, Ausseea, Ljubna, Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m popoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, iz Lipska, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 38 m zvečer iz Podnart-Krope. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejevic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m zjutraj, iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže Toplice Novega mesta, Kočevja in ob 6. uri 48 m zvečer, istotako. — **Odhod iz Ljubljane dr. kol. v Kamnik.** Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m in ob 10 uri 25 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano dr. kol. iz Kamnika.** Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1393)

E. SCHMARDA

oblastveno potrjena

potovalna pisarna

v Ljubljani

Dunajska cesta št. 6 (v Šobrovi hiši).

Izdaja voznih listkov

tu- in inozemskih železnic, in sicer: listkov za navadne vožnje, za vožnjo tja in nazaj, za okrožna potovanja, priredi tudi romarske vlake i. t. d.

Izdaja voznih listkov za vse razrede v Avstriji konces. (1476—5)

francoskega parobroda „Compagnie Générale Transatlantique“ v Parizu

kateraga parobrodi vozijo naravnost brez prelaganja iz Havra v New-York.

Naznanilo.

Na c. kr. I. državni gimnaziji v Ljubljani se prične šolsko leto 1901/2 s slovesno službo Božjo

dne 18. septembra 1901.

Na novo vstopajoči učenci se bodo vpisovali: v I. razred dné 15. septembra od 9.—12. ure, v ostale razrede dne 16. septembra od 9.—12. ure.

Učencem, ki so doslej obiskovali ta zavod, se je javiti dne 17. septembra popoldne.

Natančnejša pojasnila se nahajajo v razglasilu v šolskem poslopju.

Po naredbi c. kr. deželnega šolskega sveta od dné 28. avgusta 1894. l., št. 2354, se smejo učenci, ki po svojem rojstvu ali po rodbinskih razmerah pripadajo ozemlju c. kr. okrajnih glavarstev v Črnomlju, Kranju, Novem mestu, Radovljici in ozemlju c. kr. okrajnih sodišč v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Višnji gori na tukajšnji gimnaziji sprejemati le izjemoma v posameznih, posebnega ozira vrednih slučajih in to le po dovoljenju c. kr. deželnega šolskega sveta.

Ravnateljstvo c. kr. I. državne gimnazije v Ljubljani,

dné 4. septembra 1901.

Dva dijaka

iz boljše hiše sprejmeta se na stanovanje in hrano.

Vpraša se: **Stari trg št. 13,** I. nadstropje, na ulico. (1947—1)

Amalija Slatner

učiteljica na glasovir

uljudno naznanja, da prične s 15. septembrom zopet poučevati.

Gospodske ulice št. 4, I. nadstr.

(spredaj na levo). (1955—1)

Dijak

iz boljše hiše se sprejme. Dobro in strogo nadzorstvo. Na zahtevanje dobi se lahko posebno sobo. (1938—2)

Naslov pove upravnistvo »Slov. Nar.«

Instruktorja

za nemščino za četrto realko, za dobo 6 mesecev se sprejme na deželo. Pogoji po dogovoru. (1948—1)

Ponudbe na otok Brioni, Istra.

Učenka

se sprejme na stanovanje in hrano Na razpolago je tudi glasovir. (1896—2)

Kje? pove upravnistvo »Slovenskega Naroda«.

Prodajalna in soba

na sv. Petra cesti št. 6 se odda s 1. novembrom v najem. (1897—2)

Vpraša se v prodajalni istotam.

Dijak

se sprejme na hrano in stanovanje pod strogim nadzorstvom pri boljši rodbini.

Kje? pove upravnistvo »Slovenskega Naroda«. (1931—2)

Špecialna trgovina za kavo

Edmund Kavčič

v Ljubljani, Prešernove ulice, nasproti pošte

priporoč

kavo Santos dobrega ukusa po gl. 1.— kilo.

„Neilgherry aromatično-krepkega okusa „ 1.40 „

„Piraldy najfinejšega okusa „ 1.60 „

Postne poslatve po 5 kil franko.

Vsakovrstno špecialijsko blago v najboljši kakovosti. (12-167)

Glavna zaloga J. Klauer-jevega „Triglava“.

Dijak

se sprejme na mesec

v popoldne za 16 gl. dobro preskrbo

Stanovanje jako lepo, v krasni, zdravi legi.

Lastna spalnica, brezplačna raba klavirja.

Natančnejše se izve iz prijaznosti v prodajalnici gosp. **Iv. Bonača, Šelenburgove ulice št. 5.** (1940—2)

(1887—3)

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.